

Személyiségtipológiák 2.

1. Mely tulajdonságokat jellemzőek az Atletikus alkatra (Kretschmer felosztása szerint)?
2. Mit jelent az introvertált kifejezés?
3. Miben különbözik az introvertált, és az extrovertált emberek gondolkodása (ábra)?
4. Miben különbözik az introvertált, és az extrovertált emberek kapcsolata?
5. Határozd meg az agresszió fogalmát!
6. Nevezd meg az agresszív magatartás jellemzőit!

II. Kretschmer-féle testalkati típusok

Ernst Kretschmer, német pszichológus személyiségelméletének alapja a testfelépítés és a lelki sajátosság összefüggése.

Piknikus (köpcös) típus: • szélsőséges hangulati ingadozás, érzelmgazdagság jellemzi, • jó a beszédkézsége, könnyen teremt kapcsolatot, kedveli a társaságot, jó humorérzéke van, • ötletes, nagyvonalú, vállalkozó természet, • életörömeire beállított.

Leptosom, aszténias (vékony, sovány alkat) típus: • zárkózott, befelé forduló, nehezen létesít kapcsolatokat, • időnként kiszámíthatatlan, kíméletlen, • érzelmileg túlérzékeny, vagy hűvös és közömbös felváltva, • képzelete gazdag, hajlamos a realitástól elszakadni, irreális fantáziavilágot létrehozni, • gondolkodására a rendszerező, absztrakt gondolkodás a jellemző.

Atletikus (kisportolt alkat) típus: • fegyelmezett, szabálykövető, • váratlan indulati kitörések jellemezhetik, • gyakori a kedélytelen, mogorva viselkedés, • gondolkodására jellemző a tapadás, az aprólékos elemzés.

III. Jung- féle motivációs típusok

A személyiségtipológiák közül a legismertebbek Carl Gustav Jung, svájci pszichológus extrovertált - introvertált személyiségtypusai, amelyek aszerint tipizálnak, hogy a belső vagy külső dolgok motiválják az egyént. **Extrovertált** - külső beállítódású, **introvertált** - befelé forduló beállítódású típus. Lásd még A típusok kevert megjelenése azt jelenti, hogy nem csak az egyik jellemzői, hanem több típus jellemző vonásai mutatkoznak meg az egyén személyiségében.

1.6. Az agresszív magatartás jellemzői, az indokolatlan agresszivitás

Az **érzelem** az egyik leggyakrabban átélt pszichés jelenség, amely igen különböző lelkiállapotokban jelenhet meg az ember életében. Ilyen lelkiállapot az öröm, bánat, félelem, harag, düh, szeretet stb. Egy ember érzelmi élete akkor fejlett, ha az érzelmeit kellően tudja értelmileg kontrollálni, és úgy viselkedik, hogy az a társadalom és a környezet számára elfogadható legyen. Az agresszív viselkedés nem elfogadható az emberi társadalmakban. **A düh olyan érzelmi válasz**, amely gyakran vált ki agressziót, vagyis erőszakos cselekedetet. Az ilyen magatartás az emberekre és állatokra egyaránt jellemző. A kutatók megfigyelték, hogy az állatok agresszivitása mindig csak addig tart, amíg eléri célját. Amikor az ellenfél a megadás vagy behódolás jelét mutatja, a támadó fél magatartása azonnal megváltozik. Például a kutyákra is jellemző, hogy a betolakodót csak a szükséges határig, saját területük végéig üldözik. **Az ember agresszív megnyilvánulásai jelentősen különböznek ettől.** Az emberi erőszak nem segíti a problémák megoldását, sokszor akkor vagyunk agresszívek, ha az alkalmazkodó képességünk csődöt mond, tehát az emberi agresszivitás az alkalmazkodó viselkedés szétesése. Ez a téma fontos területe a pszichológiának, hiszen a közösségek életére és biztonságára nézve óriási hatással lehet a békés, vagy erőszakos életmód. Néhány kutató szerint ezt a magatartást az váltja ki, ha valamilyen cél elérése leküzdhetetlen akadályba ütközik. Az erős belső feszültség, idegen szóval frusztráció (meghiúsulás), ellenállhatatlan erővel váltja ki az emberekből a támadó magatartást. A halmozott, hosszú ideig tartó frusztráció következménye lelki betegségek kialakulása is lehet. Más nézőpont szerint az erőszak tanult viselkedési forma, amit utánnézéssel, megfigyelés útján sajátítunk el. Az agresszív modellek, minták megfigyelése (élőben, filmen vagy például számítógépes játékok használata során), nagymértékben fokozza az agresszív viselkedés előfordulását.

Agressziónak nevezünk minden olyan szándékos cselekvést, amelynek indítéka, hogy – nyílt vagy szimbolikus formában – valakinek vagy valaminek kárt, sérelmet vagy fájdalmat okozzon. Az emberi agresszió társas (interperszonális) jelenség, amely belső vagy külső eredetű konfliktusok eszköz jellegű megoldásaként valósul meg.

Az agresszív magatartás jellemzői:

- az Önbizalom hiánya
- mások elfogadásának hiánya
- negatív érzések mások iránt
- harag és vádaskodás
- felsőbbrendűségi érzés
- minden helyzetet kontrollálni akar
- minden problémáért másokat hibáztat
- nem érdeklik mások érzései